Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXIX. | ЧИСЛО 130. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ПОНЕДІЛОК, 6-го ЧЕРВНЯ, 1921. | VOL. XXIX. | No. 130. JERSEY CITY, N. J., MONDAY, JUNE 6, 1921. | THREE CENTS

БІЛІ ЖАЛУЮТЬ ЗА СВОЇ НАПАДИ НА МУРИНІВ.

ПОСТАНОВЛЯЮТЬ ВІДБУДУВАТИ ДОМИ МУРИНАМ.

ТУЛСА, 3. червня. — Завдяки обєднаній роботі місьних, повітових і стейтових властий безпечевства і війська місто Тулса поволи вернуло до нормального життя.

Що більше серед самого цивільного населення, яке лиш що недавно брало участь в беззаконних нападах; в підпалах, мордах та убийствах, спамяталося і показує жаль за свої вчинки. Ще того самого дня, коли були заворушення, робітники, визначні горожани, бизнесмени скликали великий масовий мітинг для протесту проти заворушень і зорганізували поміч для тисячів бездомних та збіднілих Муринів.

На зборах вибрано комітет зі сімох людий, котрий має взяти провід над запомоговою акціею та помагати місцевим та стейтовим властям і Червоному Хрестови, які вже почали запомогову акцію.

ВИЗНАЧНІ ГОРОЖАНИ МІСТА ОСУДЖУЮТЬ УЧАСНИКІВ ЕКСЦЕСІВ.

На адресу учасників ексцесів проти Муринів посипалися острі слова на сих зборах. Бувший майор, а тепер судя Мартин був вибраний предсідателем віча. Він відкрив збори промовою, в котрій остро пятнував заворушення як стид та ганьба для міста. Він взивав горожан міста Тулси доказати горожанам Злучених Держав, що вони жалують за сі страшні злочини і що вони направлять до цента усі шкоди, поповнені Муринам. Він критикував також поліційні власти міста, заявляючи, що їх недбальство не мало причинилося до заворушень. Горожани міста не постаралися за добрий уряд, і тому за сей недогляд вони мають тепер заплатити.

Коли він сказав, що усі ті, що брали участь в підпалах муринської дільниці та в стрілянині на Муринів, повинні бути розстріляні, на салі залунали довго невгаваючі оплески і оклики.

В тім самім дусі промовляв судя Стендівен, котрий завзивав місто, щоби воно показало, що в нього не затратилося чувство справедливости і щоби воно відбудувало всі збурені муринські доми без винятку коштом білих горожан міста. Коли вибрано комітет для ратункової акції хтось запропонував мейора міста Евенса, всі зібрані закричали: „Не треба нам його: він уже упав".

РАТУНКОВА АКЦІЯ НА МІСЦЕ ВАРВАРСЬКОГО ДИКУНЬСТВА.

Так само скоро, як перед тим ширилися заворушення та ексцеси проти Муринів, так само скоро тепер ширилася пошесто охота до несення ратунку нещасним жертвам заворушень.

Сотки автомобілів поїхали з всякою поживою, одежею і другими річами, яких моглиби потребувати втікаючі з міста Мурини. Богато властителів автомобілів зголосилося добровільно перевозити Муринів назад до міста. Другі давали добровільно притуловище їм в своїх хатах.

Расова ненависть до Муринів впала скоро, і Мурини почали появлятися на вулицях. Поліція почала випускати з таборів інтернованих усіх Муринів, проти котрих ніхто не підносив ніяких закидів, даючи кождому білу перепаску на рукав з написю: Поліційна Охорона.

Запомогові товариства висилають до таборів інтернованих поживу і одіж і воду, а провідники Муринів помагають білим ратувати тих, що осталися без даху над головами. Обчисляють, що з 15.000 Муринів, які жили в місті, найменче які 3.000 покинуло місто. Комітет має постаратися, щоби відшукати усіх утікачів та наклонити їх до повороту до міста. Всі церкви, бейзболові парки, клюби віддали свої доми на приміщення тих, котрих хати перемінилися в димлячі згарища.

Рівночасно власти стейтові та міські зміцнюють чуйність та побільшують сторожу, щоби зробити новий вибух расової ненависти неможливим.

ВИЇМКОВИЙ СТАН В ТУЛСІ ЗНЕСЕНО.

ТУЛСА, 3. червня. — Мимо протесту міської торговельної палати, котра просила губернатора стейту, щоби він задержав війска в місті хоч на тиждень, губернатор зніс виїмковий стан і вицофав війска з міста.

Поліційні власти міста арештували одного Мурина під закидом, що він агітував серед своїх одноплемінників за заворушеннями. Власти пошукують ще трох инчих Муринів, котрих їх власні богаті одноплемінники обвинувачують за розбурхування до заворушень.

ПАЛАТА ПОСЛІВ ЗА ШИРШИМ РОЗБРОЄННЄМ ЯК СЕНАТ.

ВАШІНГТОН, 3. червня. — Нині прийшло під обради комітету палати послів для морських справ внесення сенатора Бори, котре дає президентови Злучених Держав повновласть скликати конференцію для розброєння з представителів Злучених Держав, Япану і Англії.

Комітет палати послів по довгих обрадах постановив не висилати відразу внесення сенатора Бори до повної палати послів, але розширити його так, щоби на конференцію могли бути прошені не лише згадані три держави, але й також усі другі держави світа, а кромі сего щоби на конференції можна говорити не лише про зменчення морських зброєнь, але й про зменчення сухопутних армій.

Однак сенатор Бора не вдоволений з такого поставлення справи в комітеті палати послів, бо він боїться, що власне через се справа може бути убита.

ДУХ МАТЕРИ КАЗАВ ЙОМУ ДОКОНАТИ АТЕНТАТУ НА ВОРОГА ЙОГО НАРОДУ.

Перед берлінським судом засідає тепер Саломон Тайлірінн, 24-літний мущина, котрий кілька місяців тому назад забив в Берліні молодотурецкого провідника Талата Пашу. Убийство було пімстою Вірменів на своїх відвічних гнобителів Турків, і було виконанням вироку тайного вірменського товариства на головного виновника вірменських масакрів.

Ціла саля розправ повна вірменської публики. Обжалованого боронять найліпші берлінські адвокати. Однак прокуратор державний завзиває судців присяжних боронити жизненних німецьких інтересів. Межи свідками, завізваними на розправу, є генерал фон Сандерс, котрий був німецьким командантом бувшої турецької армії. На розправу прийшла також вдова по убитім турецькім провідники, молода жінка, дуже модно убрана.

Обжалований зізнає через переводчиків. Він розказує про турецькі жорстокости в Арменії, розповідає, як Турки насилували його матір та сестри, як різали його брата та батька. Напасники розбили голову його братови, а його вдарили в голову, і лишили без памяти. Він пролежав без памяти день чи два, а очуняввшися постановив утечи. В сусіднім селі одна курдська женщина дала йому їсти і заміняла йому курдську одіж за його вірменську, вкриту кровю, але вона боялася вкривати його далі. По двох місяцях волокицтва прийшов він до російської територій за Кавказом. Мандрував опісля по Персії та Росії, поки не довідався, що його родинне місто знов на свободі. Він вернув туди ще раз і застав на цілє місто при життю дві вірменські родини. Його родинний дім був покинений, господарство опустіле. Він відкопав троха золота, яке був закопав його батько, і пішов до Тифлісу, де перебував два роки. В 1919. році він поплив до Константинополя, відтак до Сальоніки і до Сербії, потім знов до Сальоніки, а потім до Парижа, де перський консуль дав йому візо до Швайцарії, де німецький консуль дав йому дозвіл на дорогу до Берліна.

Тут він зовсім припадково пізнав Талату Пашу на вулиці; він довідався, де Талат живе, винаняв мешкання проти його мешкання і став його обсервувати. Він далі описує, що дух матери звився йому у сні і казав йому забити Талата Пашу. Дух матери говорив: „Тобі байдуже, що Талат нас мордував. Отже ти не мій син". Він постановив убити Талата. Він виконав свій намір на людній вулиці, наражаючися на лінч зі сторони розлюченої толпи. Свого вчинку він не жалує. Він почуває, що в нього совість чиста: він убив виновника турецьких масакр над Вірменами, його рідним народом.

ЦІКАВА УМОВА МЕЖИ РОБІТНИКАМИ ТА ПРЕДПРИЄМЦЯМИ.

НЮ ЙОРК, 3. червня. — Нюйорська юнія кравецька робітників і робітниць, виробляючих жіночі одежі зробила умову з товариством предприємців, на основі котрої робітники не будуть мали ані працювати довше ані діставати менчу заплату, але зате вони мають постаратися, щоби вони виробляли 25 процент (одну четвертину) більше, як виробляли досі за той самий час і ті самі гроші.

ВОЄННИЙ ПОДАТОК ДВА РОКИ ПО ВІЙНІ В КРАЮ, ЩО НЕ ПРОВАДИВ ВІЙНИ.

Швайцарський уряд виказує, що його каса державна зробила за 1920. рік майже 100 міліонів франків недобору. Через те Швайцарія приготовляється обложити своїх горожан новим податкомповоєнним, дарма що вона не вела війни і що від європейської війни уже минуло два роки. Уряд розсилає до своїх горожан квестіонар, котрий має довжезний ряд питань, відносячихся до всякої приватної власности, не лише до худоби і дробу, але навіть до образів на стінах. Всіх питань є 75. Тому поважна частина преси дорадкує читачам зовсім не виповняти квестіонаря, висловлюючи надію, що уряд незадовго побачить сам непрактичність такого квестіонаря і цофне його.

Який податок наложать законодатні власти, покищо не відомо. Відомо лишень, що уряд пропонує, щоби податок на заграничні товарі піднести о 300 процент. Публика протестує, але уряд каже, що він мусить мати відповідні доходи на веденнє уряду.

Хоч Швайцарія не брала участи у війні, мимо сего народ її збіднів в наслідок війни так само, як народ воюючих краів. Лише кількох воєнних предприємців поробило великі маєтки.

ЗАЩО ЛЯХИ ДЕРЖАТЬ УКРАЇНЦІВ В ТЮРМІ?

Недавно відбулося в суді в Чорткові кілька розправ проти жертв нагінки, запроторених в тюрму на безосновні доноси ріжних креатур.

І так судом увільнені: Камінський, завідатель податкового уряду в Товстім (пересидів 7 місяців), Шпаргала, господар з Товстого (пересидів 6 місяців), Юрчинський, зелізничник (7 місяців). По вступному слідстві випущено на волю: Черлінку, податкового офіцияла з Заліщик (пересидів 2 місяці), Куриліока, господаря з Товстого (4 місяці), Данилюка, зарібника з Товстого (5 місяців), Івасюка, Олексюка, Скаляного, господарів з Головчинців (пересиділи по 5 місяців).

Всіх їх увільнено, бо не найдено ніякої вини, бо доноси за „большевизм" були безосновні.

Юрчинський, якого в вересні 1920 р. в тюрмі дуже побито, тепер хорує.

Ще богато, бо около 40 осіб, держать далі в тюрмі в Чорткові, між иншими: Боднара, судового офіцияла з Борщева, Зазуляка, учителя з Косова, Мединського, Скварка, проф. гімназ., Голінатого, Тішлера і Мазуркевича (остані три старшини української армії).

Між повисше наведеними сидить одна жінка з кільканедільною дитиною при грудях.

Нещасні жертви доносів далі коротають своє житє в тюрмі.

АРЕШТОВАННЄ РАДНОГО МІСТА ЛЬВОВА.

Львівська поліція арештувала члена міської ради, Александра Антонюка, за обманьства, яких допустився з вагонами вугля, призначеного для комітету „Діти на село". Антонюк є з фаху зелізничий кондуктор і через свої шахрайства доробився в короткім часі трех камениць у Львові.

СУДЯТЬ ОФІЦЕРІВ КАРЛА.

ВІДЕНЬ, 2. червня. — Перед спеціяльним судом поставлено нині одинайцятьох бувших офіцерів, межи ними генерал-майора Гумеля, обжалованих за змову в злуці з недавним зусиллєм бувшого цісаря Карла повернути на престол Угорщини. Обжалованих обвиняють, що вони зорганізували легіони, які мали на цілі привернути на австрійський престол габсбурську династію, та що вони віддалися на службу Угорщини, щоби довести до виконання свого пляну.

РОБІТНИКІВ ДО РОСІЇ НЕ ПУСКАЮТЬ, ЛИШЕ КОМІСАРІВ.

РИГА, Латвія, 2. червня.—Вілієм Г. Джосон, предсідатель Інтернаціонального Товариства Машиністів, уже цілий тиждень сидить тут телеграфуючи до російських совітських властий просячи їх, щоби його впустили до Росії. Совітські власти ще не дали рішучої відповіди, а лише відкладають їх дозвіл з дня на день. З Джансоном їде адвокат робітничої юнії Френк Мулголанд з Толідо, Огайо.

Абрагам Геллер, бувший торговельний агент совітського уряду в Злучених Державах, котрого лотишський уряд задержав був через якісь пашпортові неточности, уже випущений на волю і без перешкоди поїхав до Москви. Др. Г. Дубровський, совітський агент для запомогової акції, який вів сю акцію як голова признаного большевиками жидівського комітету в Ню Йорку, також виїхав з Риги до Москви.

АВСТРІЯ ЗНОВ БЛИЗЬКО УПАДКУ.

ВІДЕНЬ, 2. червня. Кабінет д-ра Маєра зрезигнував, а вигляд на поводженнє нового уряду майже ніякі, бо Австрія находиться знов перед новою крізою. Упадок кабінету д-ра Маєра викликала агітація серед населення за прилученнєм до Німеччини, мимо того що кабінет та держави великої та малої антанти остерігали проти подібної акції.

Недавно тому Тироль відбув офіціяльний плебісцит за прилученнєм до Німеччини, потім Сальцбург відбув приватний плебісцит, а тепер знов Стирія постановила відбути урядовий плебісцит дня 3. липня. З поступків сих австрійських провінцій видно, що єдність австрійських країв зовсім зломана та що Відень не має уже на них ніякого впливу.

ХЛІБОРОБАМ НА ПОТІХУ!

Польске міністерство скарбу внесло до сойму проект закона про девятикратнє підвисшення грунтового і клясодомового податку у Східній Галичині. Значить, коли той закон буде соймом ухвалений, хлібороби будуть платити податок девять разів більший від дотеперішного.

200,000 УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ ВТІКАЄ З СОВІТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Українська Пресова Служба повідомляє зі Львова: Тут поширюється вістка, що 200.000 втікачів разом зі своїм майном прямує із совітської України до польської границі, а саме на Рівне-Староконстантинів. Ся масова, безприкладна в історії втеча є спричинена відносинами в окупованій большевиками Україні.

НІМЦІ ОБУРЕНІ НА ФРАНЦУЗІВ, ЩО ПІДПИРАЮТЬ ПОЛЬСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ НА ШЛЕСКУ.

ВОЖД ПОЛЬСЬКИХ „ПОВСТАНЦІВ", МЕЛЬШИНСЬКИЙ, ГРОЗИТЬ, ЩО ОСТАВИТЬ ЗІ ШЛЕСКА КУПУ ЗГАРИЩ.

ОППЕЛЬН, Горішній Шлеск, 3. червня. — Місто Бойтен на Горішньому Шлеску, є відтяте від світа, кромі того, що віз міжаліянтської комісії часами їздить до Оппельн і вертається відтам.

Польські „повстанці" заняли окружаючу околицю і передмістє міста Росберг. Французьке війско пильнує міста, а „повстанці" уживають зелізниці під умовою, що на двірці являються без оружя.

Обуренє серед Німців проти Французів стається щораз то грізнійше. Воно зростає через постійне підпиранє Французами польських наїзників. Сьогодня пополудни двох приоружених „повстанців" увійшло до міста. До них прилучився французький жовнір. Зібралась товпа і тоді сей жовнір покинув „повстанців".

Французи кілька разів арештували польських „повстанців", розоружили їх, а потім видали їх на волю. Але коли тільки арештували Німця з оружєм, то зараз по розоруженю пакували його до вязниці.

Французи легко могли би занятй Росберг і так освободити Бойтен, але вони нічого для сеї цїли не роблять.

Вожд польських „повстанців", Новіна-Доліва, котрого дійсне імя є Мельшинський, сидить в Шоппініц, около 18 миль на південний схід від міста Бойтен, каже, що він вдоволений дотеперішним вислідом своєї виправи на Шлеск.

Кореспондентам заграничних газет Мельшинський заявив, що його „війско" не уступиться зі Шлеска, а якби аліянти домагались уступлення, то воно знищить промислову часть краю так, що оставить лише купу згарища. Такого знищення ще світ не видів, казав Мельшинський, який Поляки зробили би на Шлеску.

Пан Корфанти додав, що німецке правительство ставиться до нього вороже, але він сподівається підперття від Франції.

НІМЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ГОТОВЕ РОЗВЯЗАТИ ПРАВИТЕЛЬСТВО.

БЕРЛІН, 3. червня. — Правительство Вірта розпустить німецький парлямент, як не дістане в ньому потрібної більшости для справи відбудови і відшкодовань.

Правительство хоче тоді розвязати парлямент і відкликатись до народу зі справою аліянтського ультимату. Воно має надію, що нарід великою більшостю признає потребу принятия ультимату, то є аліянтського воєнного відшкодовання, а рівночасно і плянів на покриттє тих відшкодовань, які правительство Вірта виготовило.

СПРАВА ЗМІНИ КОНСТИТУЦІЇ ЛІГИ НАРОДІВ.

ЛОНДОН, 3. червня. — В комісії поправок конституційних Ліги Народів раджено над викиненнєм X. уступу конституції Ліги Народів, як се проектували Канадійці на Зборі Ліги в грудні, 1920, а який говорить про обовязок держав обороняти оружно другі держави, що належать до Ліги. Покищо в сій справі нічого не порішено, але комісія ще раз збереться в сій справі перед осінним Збором Ліги Народів.

ПІВ МІЛІОНА БАВОВНЯНИХ РОБІТНИКІВ КИНУЛО РОБОТУ.

ЛОНДОН, 3. червня. — Дня 4. с. м. покидає роботу пів міліона робітників в бавовняних фабриках. Причиною страйку є, що не могло дійти до порозуміня щодо заробітних платень через переговори.

УБИЙНИК ТАЛАТА ПАШІ УВІЛЬНЕНИЙ.

БЕРЛІН, 3. червня. — Суд, котрий розбирав справу Саломона Тайліріяна, вірменського студента, котрий убив молодотурецького провідника Талаата Пашу, бувшого великого везира і міністра фінансів в Туреччині, видав вирок, увільняючий убийника.

Межи свідками, які покликала оборона, був професор Лепсіюс, провідник вірменського національного руху; він зізнав, що Талаат Паша видав був розпорядженнє депортувати сто тисяч Вірменів в мезопотамську пустиню. Він розповідав широко про страшні знущання турецького уряду над Вірменами, як уряд масакрував їх, мучив на смерть голодом. Він оповідав, як турецькі жандарми нераз вязали по кільканайцять Вірменів до купи і вкидали їх у воду.

Ще инчий свідок зізнав, що він бачив, як Талаат Паша висилав був телеграму одному турецькому урядникови такого змісту: „Телеграфуйте мені зараз, кілько погибло, а кілько ще остало в живих." На суді предложено пять телеграм, висланих Талаатом Пашою; в одній з них Талаат Паша, приказував викинути вірменські діти зі сиротинця, щоби їх пізнійше можна вбити, „щоби в той спосіб усунути на будучність небезпеку зі сторони ворожих елементів."

ШИН-ФЕЙНЕРИ ВИСАДИЛИ У ВОЗДУХ ФАБРИКУ АМУНІЦІЇ.

ДОБЛИН, 3. червня. — Нині вечером підпалено тут національну фабрику амуниції, яку поставлено вчасі війни. Скоро потім фабрика вибухла і вилетіла у воздух.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.7

За кожду зміну адреси платиться 10 ценітв.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАІНСЬКІ ГРОМАДИ!

ОРГАНІЗУЙТЕСЬ ДЛЯ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ СТАРОМУ КРАЄВИ!

ВІДСИЛАЙТЕ ЗБІРКИ СЕЙЧАС, І РАТУЙТЕ ГОЛОДНИХ, ХОРИХ, ВДІВ І СИРІТ!

ПОДАВАЙТЕ ДО ВІДОМА ЧЕРЕЗ ГАЗЕТИ, ЩО ВАША ГРОМАДА ЗРОБИЛА ДЛЯ РАТУНКУ РІДНОГО КРАЮ!

ЗАМІТНА УВАГА МИМОХОДОМ.

Вчора подали ми оповіщенє американського комішенера іміграції про те, кілько людий має право приїхати на рік до Злучених Держав з поодиноких держав евіта на основі нового іміграційного закона.

Оповістка іміграційного уряду звертає увагу на себе одною дуже цікавою появою: Вона перечисляє не народи, а держави та міста, які мають права суверенности, то значить, які уважаються в межидержавних зносинах за самостійні політичні одиниці. Є там вичислені держави старі, як Англія, Швеція, Франція; є нові держави, як: Чехословаччина, Югославія, Фінляндія; є самостійні міста: Фіюме та Данциґ.

Щодо Галичини, то оповіщенє іміграційного уряду подає наперед Польщу, а потім Східну Галичину як осібну одиницю. Щоби виразно зазначити, що мається на думці Східну Галичину, а не всю територію, полишену в спадку Австрією, оповіщенє зазначує при Польщі: Польща зі західною Галичиною.

Таке трактованнє Галичини в заяві американського уряду вказує на думку американського уряду щодо становища Галичини. Хоч оповістка іміграційного комішенера певно не акт міністерства заграничних властий Злучених Держав, та все таки і акт іміграційних властий не може іти в розріз зі становищем того самого уряду в межинародних справах. Значиться, зі становища іміграційного комішенера ми можемо вносити про становище цілого американського уряду в справі межинародного положення Східної Галичини.

На тій основі ми можемо робити висновок, що Злучені Держави стоять на такім самім становищи, на які стоїть Ліга Народів, то значить, що СХІДНА ГАЛИЧИНА НЕ БУЛА ВІДДАНА ПОЛЬЩІ І ДО ПОЛЬЩІ НЕ НАЛЕЖИТЬ.

ІМІҐРАЦІЙНИЙ ЗАКОН ВХОДИТЬ В ЖИТТЄ.

В опівночи з дня 2. на 3. червня увійшов в життє іміграційний закон, обмежуючий іміграцію до Злучених Держав. Від тої години іміграційні урядники по всіх портах Злучених Держав та по всіх пограничних стаціях почнуть числити усіх приїзджаючих нових імігрантів, щоби не допустити до того, щоби з якого краю приїхало за рік більше, як три процент того числа, що з нього уже було людий в 1910. році.

Іміграційні урядники сподіються не малої трудности в удержанню числа імігрантів у відповідній пропорції, означеній законом. З початку трудність буде невелика і буде полягати хиба на простім численню. Однак пізнійше, коли число іміґрантів буде уже зближатися до поставленої законом межі, почнеться правдивий клопіт з переведенням в життє сего закона. Що зробиться з імігрантами, з яких лише одна частина може бути допущена, а котрі приїдуть рівночасно, на тім самім кораблі до того самого порту або на ріжних кораблях до ріжних портів або зголоситься до ріжних пограничних стацій?

Закон постановляє, кілько людий має приїхати на рік, а рівночасно, кілько людий має приїхати на місяць. Що зробити, приміром, зі 100 імігрантами зі Східної Галичини, їдучими на тім самім кораблі, коли з них лишень 50 може бути допущеними? що зробити з 50? чи зарядити їх завернення до порту, з якого виїхали, чи казати їм пождати в американськім порті та впустити їх на рахунок тої порції імігратів, що мають приїхати на слідуючий місяць?

Такі ситуації можливі, і вони клопочуть не лише урядників, що мають виконувати ті закони, які законодавці легкодушно ухвалили, але й зарядчиків корабельних предприємств, для котрих така справа є найжизненнійше питаннє бизнесове. Вони вже застановляються над тим, чи не ліпше їм було би задержувати на покладі корабля усіх імігрантів, які тепер не можуть бути допущені, аж їм отворить ся границя з новим місяцем; але чи вільно їм буде се зробити?

Не даром нюйорський іміграційний комішенер каже, що він сподіється зі закона більше клопоту, як він може тепер предвидіти, а на всякий случай не менче. Він каже, що по заповненню числа імігрантів з даного краю іміграційні власти будуть відсилати усіх дальших імігрантів, хоч ті самі власти приняли б тих самих імігрантів з отвертими раменами на початку слідуючого місяця. Такі слова іміграційного урядника не можна краще виказують несправедливість нового іміграційного закона.

Новий закон буде вимагав клясифікації нових імігрантів після державної приналежности. З того знов готові вийти нові трудности, які можуть дати нагоду до ріжних надужить та обманів.

Одним словом, практичне переведенне нового іміграційного закона покаже його практичність, буде пробним каменем, на котрім покажеться, кілько щирого золота доброго законодавства дали в нього американські законодателі.

ПАМЯТИ МИХАЙЛА ПЕТРИЦЬКОГО.

(Від власного кореспондента).

З Радянської України прийшла відомість, що сеї весни помер у Харкові **Михайло Петрицький**, член галицької Української Національної Ради.

Покійний був відомий у Галичині передовсім як редактор тижневника **„Гайдамаки"**, який видавав у Львові в рр. 1902—1907.

Походив Покійний з міщанської родини з Копичинець і був народнім учителем. Але його український патріотизм довів його швидко до конфлікту з польськими властями, а також його енергічна, підприємчива, непосидюща натура тягнула його на инше поле діяльности ніж праця народнього учителя.

Так він швидко покидає учителюваннє і коло 1900 р. кидається в вир політично-агітаційної діяльности.

Саме надходили часи, які давали широке поле діяльности для політичного агітатора і організатора.

В 1901 р. домаганнє заложення українського університету доводить до конфлікту між ректоратором львівського університету і українськими студентами і спричинює т. зв. сецесію, коли всі українські студенти на знак протесту виступають з львівського університету і розїздяться на університети в Відні і Празі. Ся справа знайшла живий відгомін серед цілого українського народу. Почалися масові віча з домаганнєм заложення українського університету, пішли складки на вдержаннє студентів на чужих університетах.

В 1902 р. вибухають в цілій Східній Галичині **масові страйки** українських сільських робітників, звернені проти визиску польськими дідичами. Сі страйки, які польські власти жорстоко здавлювали військовими експедиціями, масовими арештуваннями і строгими засудами, повторялися що літа аж десь до 1907 р.

Рівночасно зачинається в цілій Австрії рух за виборчою реформою до австрійського парляменту на основі загального, рівного, безпосереднього і тайного виборчого права. Сей рух, який в 1907 р. довів до побіди, був серед українського народу особливо сильний, бо в українськім народі не було висших верств, які мали би інтерес противитися демократичному виборчому праву, а навпаки весь нарід сподівався, що демократичне виборче право поможе йому скинути політичне ярмо польської шляхти. Очевидно, польські власти давлять сей рух серед українського народу лютими переслідуваннями. Арештування, засуди, військові експедиції, які стріляють у безборонних селян. Сам намісник, граф Андрій Потоцький, який опісля, в 1908 р., згинув з рук Мирослава Січинського, обїздить край і грозить селянським депутаціям, що він має від цісаря уповажненнє навіть при помочи **шибениць** „вдержати лад і порядок".

Сі часи виносять на верх пок. Петрицького. В 1902 р. осідає він у Львові і закладає тижневник „Гайдамаки". Вже сама назва тижневника говорила про його політичний напрям; назві відповідав також зміст. Петрицький редаґує свій тижневник в рішучім протипольськім дусі і різким протипольським тоном Поляків не називає инакше, тільки **Ляхами**. Явними словами описує **ляцьке ярмо**, під яким стогне український нарід, і кличе до боротьби за скинення того ярма. Він не розріжняє політичних тонкостий. З одного боку пани-Ляхи, з другого українські хлопи. Всі Ляхи хотять панувати над українським народом. Всі Українці повинні боронити українського хлопа перед ляцьким ярмом.

Показалося, що Петрицький вибрав відповідну хвилю. „Гайдамаки" і своєю назвою і своїм способом писання здобули собі популярність як серед селянських мас так і серед переважної части інтелігенції. Найліпше свідоцтво, що пісня

„Ми гайдамаки, ми всі однакі
Всі ми ненавидим ляцькеє ярмо…"

яку написав для „Гайдамаків" хтось з молодих поетів (хто саме — не знаю), стала швидко всенародньою піснею.

Навіть Франко написав у ті часи вірш п. н. „Новітні гайдамаки", де пише, що появилися „нові гайдамаки", не ті, що „палять, рубають", але ті, що за правду дбають, "ебто борються словом правди проти поневолення.

На „Гайдамаки" сипалися конфіскати. Петрицького засудив львівський суд за „підбуреюючі статті" на кілька тижнів арешту. Се очевидно тільки збільшувало популярність часопису і редактора.

Живучи у Львові, Петрицький пильнував своєї рідної Гусятинщини і розвивав там живу агітаційну діяльність.

В 1907 р. зібрав він плоди сеї своєї праці. При перших виборах, які відбувалися на основі загального, рівного, безпосереднього і тайного голосування, виборчий округ, в який входив Гусятинський повіт, **вибрав його послом до австрійського парляменту.**

Тут його діяльність заломилася. Петрицький був добрий агітатор і редактор популярного часопису, але не мав даних, щоби бути таким самим добрим послом. Для сього не мав ані відповідної освіти ані значіння в українськім посольськім клюбі.

При тім деякі риси натури Петрицького викликали до нього нехіть в наших інтелігентних кругах. Щоби бути матеріяльно незалежним займався він ріжними торговельними справами. Прим. як редактор „Гайдамаків" видав портрет папи. Папа до „Гайдамаків" не підходив, але Петрицький говорив: Все одно селяни купують портрет папи, — то чому на сім не маю заробити видавництво „Гайдамаків". Як посол займався еміграційною агенцією. Се йому в політичних кругах брали дуже за зле. Та він казав: Все одно селяни еміґрують і дають заробляти еміграційним агентам. Чому сей заробок має йти в чужі руки? При тім часть того свого зарібку давав він на удержаннє приватної української гімназії й инші народні цілі. Говорили також, — не знаю, чи се правда, — що він мав якийсь склеп у Відні. По нашим поняттям політик і посол не повинен займатися такими справами (хоч великі політики часто займаються **великими** інтересами!), і се робило його непопулярним.

Здається мені, що Петрицький зробив основну помилку тим, що він, ставши послом, перестав видавати „Гайдамаки". Якби він був далі видавав той часопис, далі остав передовсім агітатором і редактором, то і свою популярність був би вдержав.

Все таки при нових виборах в 1911 р. Петрицький знов вийшов послом.

Війна захопила його в Копичинцях і він остав під російською інвазією, яка залила Галичину. Натерпівся тоді від російських властий. Аж після російської революції, коли російські війська уступили до решти з Галичини, вернув він знов до своєї посольської діяльности.

При розпаді Австро-Угорщини став він членом Української Національної Ради (всі парляментарні й соймові посли увійшли в склад Ради), брав участь у працях Ради у Львові підчас боїв з Поляками, (1—22 падолиста 1918) і разом з українським військом вийшов до Львова.

В Раді був противний всяким переговорам з Поляками. На се йому відповідали, що переговори є конечні, бо наші сили малі і годі здавити польське повстаннє хоч-би найострійшими промовами. Якраз тоді висилано до військових частий агітаторів, які мали промовами заохочувати військо до бою. Петрицький сказав: **Вишліть мене там, де найбільше небезпечно.** Сим хотів зазначити, що він готов і життє наразити.

В Українській Національній Раді в Станиславові Петрицький не відграваєв визначнійшої ролі. Не пригадую собі навіть, чи бував на засіданнях.

В літі 1919 прийшла польська навала. Здається, що перед нею Петрицький подався за Збруч, на велику Україну. Якби був дістався в польські руки, певне не вийшов би був живий.

Що переходив на Великій Україні, яке було його відношеннє до большевизму, — не знаю. Аж отсе прийшла звістка, що помер на недугу червінки.

Прожив поза 50 літ. Родини не мав.

Межи тими, що боролися проти польського ярма, належиться його памяти заслужене місце. Особливо його заслугою було, що **вмів будити ненависть до Поляків.** Бо нарід, який не вміє ненавидіти свого ворога, ненавидіти з цілої душі, не зуміє визволитися з ворожого ярма.

Гайдельберг, 15. мая 1921.

Др. Михайло Лозинський.

ЯКЕЖ СЕ СВЯТО…

Якеж се свято, що листками
Вкрились зелені галузки,
Що луг прибрався квіточками,
Левада вбралася в базьки?

Якеж се свято, що потоки
Засяли блеском мов хрусталь,
Розрушивши свій нурт глубокий,
Пісні свої несуть у даль?

Якеж се свято, що у полі
Піднялись пісні голосні?

Се свято мира, щастя, волі,
Привіт народженій весні.

Упадок горя і терпіння,
Конець недолі і тюрми,
Се свято — друге Воскресіння
Свободи, волі і весни.

Ремилівці, Галичина, 14. IV, 1920.

Роман Завадович.

ДОМИ З ГЛИНИ В ГАЛИЧИНІ.

Відбудова наших сіл і місточок, знищених останніми війнами, се одна з найважнійших справ, якими повинна занятися розумна власть. Що у нас в тій справі робиться, неодно село може богато сказати. Села двигаються із згарищ, румовищ і загальної руїни дуже поволи, здані на власну поміч, без воєнних відшкодовань, без кредитів і підмоги, без поради, а зате при шаленій дороженечі будівельних матеріялів. Про якусь роботу уряду відбудови краю чи там його повітових експозитур (відділів) нічого не чувати, та й сам той уряд ще не зорганізований, без пляну й охоти до праці, зате занятий кольонізаційною політикою. І зруйновані українські села розпадаються в ще більші руїни, а як хто відбудовується, то з величезним трудом і напруженнєм всіх сил, розбиваючась на всі боки за потрібними матеріялами, яких нігде нема, так як давнійше, під рукою, а як що й найдеться, то за казочні гроші.

Знищені селяни, не маючи помочи від уряду, самі мусять собі давати раду і власними силами направляти страти, які потерпіли через чужі держави. При нинішній недостачі і дороженечі будівельних матеріялів не без хісна буде звернути увагу наших селян на будову хат з глини. Спосіб не новий, в деяких сторонах трохи звісний, але заслугує на те, щоби принявся в цілім краю. Приміром, в борщівськім повіті впровадили його Німці і там він поширився в деяких селах.

Будова дуже проста, але передовсім мусить бути кістяк її сильний, як пр. в Борщівщині, дубовий. Передовсім треба підмурования, щоб стіни з глини не підмакали, дальше наріжних стовпів звязаних платвами, потім стіни втовкається між двома дошками, котрі підноситься при помочи відповідного варстату чимраз висше, коли долішна верства підсохне. Підчас погоди робота іде скоро, бо глина скоро висихає; гірше, як паде дощ. Тоді дім такий зачинається від долу з більшими окопами), котрий хоронить глиняні стіни від загнилення.

Виробляють також стіни з великих цеглі з сушеної глини змішаної разом з соломою, або з дубових колів, окручуваних глиняними вальками, однак доми зі стінами, виробленими просто з болота у формі з дощок є мабуть найліпші. Ціла трудність в тім, щоби крім глини знайти на місци матеріял на кістяк дому. Мягке дерево не є тревале, лише дубина надається на наріжники і підвалини, в котрих глиняні стіни мають бути утверджені. Найліпше дати підмуроване високе пів до одного метра з каміня, а де його нема, з цегли або бетону. Наріжники з бетонових стовпів, щоби роги стін мали оперте. Стовпи в підмурованню укріпити на цементі. На нім втовкати глину з соломою або без; дуже добре до того вуличне болото з навозом, бо дуже спойсте і тверде. Знаменито також піскуване болото з гостинців, котре в згорнених купах на дорогах тверде нераз як камінь.

В Еспанії цілі місточка побудовані з глини і доми держаться сотки літ. Тепер дають там кістяк з зелїза. Також на Угорщині цілі села з глини. Але як вони виглядають? Як місточка, зложені з малих заможних дворіків. Кождий богатший господар має дім з кількома гарними кімнатами, з великими вікнами, гарно умебльований. Хата так дуже тепла, бо стіни можуть бути грубі, як хто хоче, а матеріял нічо не коштує. Ніколи нема в них вогкости, коли старанно збудовані, і з верху подібні до мурованих.

Було би добре, якби і наші села спробували тепер будуватися з глини. Чужі народи той спосіб вже випрактикували і нашим людям нема чого його страхатися, тим більше, що глина нічо або дуже мало коштує. Тілько як будувати, то робити старанно і добре, щоб нездарними і лихими пробами не убивати доброї справи, як се бувало.

„Батьківщина".

Г. КАВФМАН.

НЕМОЖЛИВІСТЬ—ВИМІВКА ЛІНИВОЇ ЛЮДИНИ.

Неможливости — се тільки рівнодушні зусилля людий, що махнули на все рукою. Чоловік, що не хоче видержати до кінця, скінчив уже в самім початку. Хто не має на стільки відваги, щоби видужати при чомусь до кінця, мусить лишитись позаду. Людство не може примінювати хід свого поступу так, щоби приспособити його до ходу отяжілої людини.

Лінивому чоловікови все й всюди не щастить. Він є непотрібним буряном на дорозі творця. Він зуживає більше як заробляє. Він спиняє ріст добре зачатого змагання. Він — немовби насінне, що не приносить плодів. Вітри судьби можуть кинути його щасливо на неодну урожайну землю, але деб він не впав, хісна він не принесе. Навіть як трапиться йому добра нагода, він сього не знає. Він не видить ріжниці між добрим щастем, а случаєм заразливої слабости.

Витривалий тай охочий робітник не нарікає ніколи. Він стараєсь усіми силами поправити своє положенне. Хто старається по своїм найкращим силам, мусить добитися кращого життя.

Коли зустрінеш крикуна, що ганить своє окруженне, свій рід, своїх товаришів і свій край, знай, що се людина, яка упала сама собою. Борця не може зломити ні ґеографія, ні час, ні окруженне.

Тип правдивого чоловіка виплекає навіть гай фігових дерев на пустині.

Невдача не є хоробою місця — се особиста недостача.

Кождий може здобути собі краще життє постійними з'усиллями. Той сам годинник, що вибиває 24 години для одного чоловіка, не може рівночасно обманювати другого. Для обох істнують ті самі закони добра й зла, та сама свобода ділання.

На цілій земській кулі старі краї зміняють свій вигляд. Хлібороб, що з'уживав 14 акрів степової землі для прокормлення одного вола, мусів передати сю землю новому пришельцеви, який може виживити на ній 14 людських істот та одного вола. Степові наділи, яких давнійше ніхто не хотів купувати по долярови за акер, тепер видають стільки бавовни, цукрової трощі, ярини й овочів, що ціна їх збільшилася в сотеро.

Цілий час була там одна й та сама земля. Вона завсіди вартувала сто разів більше, як цінили за неї при продажі, тільки не для властителя, що не міг її відповідно використати.

Хто шукає чогось енергічно, того труд не остане назавсегда без заплади. Тільки робітник здобуває. Недбалість тай рівнодушність не є твердим матеріялом для будівничого. Судьба має своє право, вона не дає вільної карти на їзду в життю.

Кожний, хто колинебудь або денебудь щось робив, мусів знайти для себе точило й вигострити себе на стільки, доки не виточив вістра, що могло щось тяти.

Смілість — се половина сили. Коли розум іде в парі з рішучістю, то єдинокою річчю в світі, неможливою до здійснення, є хиба то, чого не можна собі представити.

Іван Франко.

ПРИЧТА ПРО ПРИЯЗНЬ.

Вмираючи покликав батько сина,
Що був його єдиная дитина,

І мовив, звівши голову стару:
„Мій синку, швидко я мабуть умру.

„Дав Бог мені прожити много літ,
Добра надбати і пізнати світ.

„Добро тобі лишаю. Не марнуй
Його, тай понад міру не цінуй.

„Не думай в нім мету житя знайти, —
Се сходи лиш до висшої мети.

„Та крім добра ти маєш, синку те,
Що найважнійше — серце золоте,

„Досить науки здоровий ум,
І вже пройшов ти молодости шум.

„Одного лиш бажаю ще тобі.
Щоб мав ти друга щирого собі".

Син мовив: „Татку, дяка вам і честь!
Та в мене другів щирих много єсть".

„О синку, много при їді й вині.
Та в горю помогти — напевно ні!

„Я, сімдесять пять літ проживши, вспів
Знайти одного лиш — і то на пів".

„Ні, татку, мовив син, з моїх друзяк
Піде за мене кождий, хоч на гак!"

Всміхнувсь отець. „Щасливий, синку, ти,
Та я бя радив пробу навести.

„Заріж теля і запакуй у міх,
А нічю йди з тим до друзяк своїх.

„Скажи: біда! Я чоловіка вбив!
Проси, щоб захистив тебе і скрив.

„Своїх так перепробуй, а потім
Застукай і в мойого друга дім".

Послухав син. Як змерклося цілком,
Пішов важким навючений мішком.

До друга найлюбійшого воріт
Застукав: „Живо, живо, отворіть!"

Явився друг. „Се що тебе жене?"
„Я чоловіка вбив! Сховай мене!"

Та сей не відчиняючи воріт
Сказав: „Тікай! Чи ще мене й мій рід.

„Ти хочеш у тяжку біду вплескать?
Адже коли почнуть тебе шукать,

„То деж підуть на сам перед? Сюди!
Бо знають, що я друг твій! Геть іди!"

Пішов по инших своїх другах син, —
Не скрив його не втішив ні один.

А дехто мовив: „Забирайся ти!
Я зараз мушу властям донести.

„Адже ж всі знають, що дружили ми, —
Ще скажуть, що до спілки вбили ми".

Оттак всю ніч продвигавши свій міх,
До батькового друга він прибіг.

„Ратуй дядьку! Я людину вбив,
Та вже й у місті шуму наробив!

„Ось труп! Там десь погоня вже жене!
Ой, пробі, скрийте трупа і мене!"

Старий живенько замки відкрутив
І з міхом парубка в свій двір пустив.

„Ну, ну небоже скрий ся тут!
А трупа десь я впру в безпечний кут.

Замкнув ворота, взяв на плечі міх —
Та парубок упав йому до ніг.

„Спасибі дядьку! Не турбуйтесь, ні!
Ніяке зло не сталося мені.

І він сказав йому батьківську річ
І все, що діялося з ним сю ніч.

І як подвійно тут він скористав:
Фалшивих другів збувсь, а вірного пізнав.

ДОПИСІ

ПІТСБУРҐ, ПА.

Протест пітсбурських Українців проти ляцьких нападів на Українців у Східній Галичині.

Ми, Українці, поселенці і представники всіх місцевих братств і товариств в С. С. Пітсбурґ, Па., зібралися на загальні збори дня 2. мая у парохіяльній гали в справі уладження віча з протестом проти наїзду Поляків на Східну Галичину, в справі польських варварств над Українцями у Східній Галичині і в справі визнання України. Вибрано зпоміж себе екзекутиву, до якої увійшли слідуючі пп.: І. Ганяк, предс.; В. Котула, кас.; Т. Чемерис, секр.; І. Вдовяк і Г. Шабатура, радні; І. Паславський і С. Король, контрольори.

Сей комітет уладив велике народне віче дня 8. мая на С. С., Сема улиця. На тім вічу предсідателював п. І. Ганяк, а секретарював п. Т. Чемерис. Дуже гарні реферати на повисші теми виголосили о. Е. Сидоряк і В. Малієвич, за що їм належиться найбільша подяка. Додатково говорили о. Пристай і М. Хандога. Відтак слідувало ухваленнє отсих резолюцій, які відчитав о. Е. Сидоряк:

Ми низше підписані Американці українського походження і Українці, зібрані на вічу в неділю, дня 8. мая 1921 р., в гали св. Івана Хрестителя на С. С. Пітсбурґ, Па., принимаємо слідуючі резолюції:

1. Протестуємо остро проти польської військової окупації української Східної Галичини.

2. Ми пятнуємо сю військову окупацію як висказ імперіялізму польського правительства.

3. Ми уважаємо, що польська окупація української території є найбільшою перепоною мира в Східній Европі.

4. Польське військо, окупаючи Східну Галичину, допускається на українськім населенню нечуваних варварських злочинів.

Ввиду того, що

5. Польські насильства над Українцями мають за ціль змусити українське населеннє через релігійні і другі переслідування покидати рідний край, як також цілком знищити нашу країну;

6. Ми жадаємо безпроволочного усунення польської військової і цивільної влади з території української Східної Галичини.

7. Ми просимо правительство Злучених Держав визнати Східну Галичину і Велику Україну як незалежні держави — Українську Народну Републику;

8. Ми просимо правительство Злучених Держав вислати до Східної Галичини американську комісію, до якої має належати американський горожанин українського походження, щоби вона розслідила насильства, доконувані над Українцями в Східній Галичині, Холмщині, Волині і Підляшу польськими цивільними і військовими властями. Американські горожани українського походження помогли правительству Злучених Держав Америки до побіди, то чому-ж їх браття і сестри в старім краю мають бути оставлені під невиносимим польським ярмом?

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ КОМІТЕТ:

Іван Ганяк, предсідатель
Теодор Чемерис, секр.

По анґлійськи сей протест звучить:

PITTSBURGH, PENNSYLVANIA.

To the Congress of the United States of America, Washington, D. C.

Gentlemen:—

We undersigned Americans of Ukrainian descent, assembled at a Mass Meeting held on Sunday, May 8th, 1921, in Ukrainian Hall of Saint John the Baptist Ukrainian Cath. Church, Sevent Street, South Side, Pittsburgh, Pa., adopted the following Resolutions:

(1) We protest vehemently against the Polish military occupation of Ukrainian East Galicia.

(2) We denounce this military occupation as an expression of the imperialism of the Polish Government.

(3) We regard the Polish occupation of Ukrainian territory as the greatest obstacle to the conclusion of peace in Eastern Europe.

(4) The Polish military forces occupying East Galicia are committing most barbarous and unheard of crimes against the Ukrainian population;

WHEREAS —

(5) The Polish oppression of Ukrainians has for its object to force out the Ukrainian population from our native land by religious and other persecutions and completely destroy our country;

(6) We demand immediate withdrawal of Polish military and civil authorities from the Ukrainian territory of Eastern Galicia;

7) We request the Government of the United States to recognize Eastern Galicia and Great Ukraine as independent States—The Ukrainian National Republic;

(8) We request the Government of the United States to send to East Galicia an American Commission including an American citizen of Ukrainian descent to investigate the atrocities committed upon the Ukrainians in East Galicia, Chlm, Wolyn, Podlasie by Polish civil and military authorities. American citizens of Ukrainian descent helped the Government of the U. S. A. to victory, therefore why should their brothers and sisters in the Old Country be left under the intolerable Polish yoke?

UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE,

613 Carson St., S. S. Pittsburgh, Pa.

John Haniak, President
Theo. Czemerys, Secretary

Сей протест з 1.386 власноручними підписами вислано до Вашінґтону дня 23. мая 1921 р. на руки міністра праці, Джеймса Дж. Дейвіса, якого попрошено передати сей документ Комітетови Заграничних Справ.

Другий протест вислано каблеґрамою до Лондону дня 13. мая 1921 р. на руки премієра Ллойда Джорджа. Сей протест звучить так:

Аліянтська Найвисша Рада,

Премієр Давид Ллойд Джордж,

Лондон, Анґлія.

Ми, Українці, зібрані на вічу дня 8. мая 1921 р. в Українській Гали, Сема ул. С. С. Пітсбурґ, Па., на якім було около 1.000 осіб, приняли слідуючі резолюції:

1. Ми протестуємо остро проти польської військової окупації української Східної Галичини.

2. Ми жадаємо безпроволочного усунення польської військової і цивільної влади з території української Східної Галичини.

3. Ми просимо аліянтську Найвисшу Раду визнати Східну Галичину і Велику Україну яко незалежні Держави — **Українську Народну Републику.**

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ КОМІТЕТ В ПІТСБУРҐУ, ПА.

Іван Ганяк, предсідатель
Василь Котула, касієр.
Теодор Чемерис, секр.

По анґлійськи ся каблеґрама звучить:

Pittsburgh, Pa., May 13, 1921.

Allied Supreme Council,

Premier David Lloyd George,

London, England.

We, Ukrainians, assembled at a Mass Meeting held on Sunday, May 8th, 1921, in Ukrainian Hall, Seventh Street, S. S. Pittsburgh, Pa., at which about one thousand people were present, adopted the following resolutions:

(1) We protest vehemently against the Polish military occupation of Ukrainian East Galicia.

(2) We demand the immediate withdrawal of Polish military and civil authorities from the Ukrainian territory of Eastern Galicia.

(3) We request the Allied Supreme Council to recognize Eastern Galicia and Great Ukraine as Independent States—**"The Ukrainian National Republic."**

UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE of PITTSBURGH, PA.

John Haniak, President.
Wasyl Kotula, Treasurer.
Theodore Czemerys, Secretary.

Дальше на сім вічу приступлено до збирання складок грошевих для української армії в Чехії. Спис жертводавців: В. Котула $25.00; Ю. М. Ґут, І. Ганяк, о. Е. Сидоряк і Г. Шабатура по $5.00; І. Вдовяк, В. Малієвич, С. Яґелло і А. Діхтяр по $2.00; П. Вульчак, М. Стасенко, К. Дунік, Т. Вовчко, К. Кречковська, Т. Поробок, Г. Вороняк, М. Тодоровський, Т. Чемерис, М. Стрисек, Н. Савицька, П. Мисько, А. Вороняк, Н. Ясняк, І. Паславський, Й. Делинко, П. Дуба, Г. Савчук, Г. Оленик, М. Хандога, І. Кориновський, А. Розмонкевич, П. Баган, М. Ланик, П. Шпікула, Г. Гаркоч і П. Ґлецен по $1.00; дрібними жертвами $12.80. — Разом $92.80.

Цілу сю суму ($92.80) зараз другого дня, 9. мая, вислано до Комітету Української Армії в Чехії, на що касієр має посвідку.

Честь Вам, українські патріоти, сини поневоленого народу, за Ваші щирі жертви для тих своїх братів, які найдорозше життє своє віддають за народну ідею. Честь Вам!

Також не завадить сказати, що наш народ всюди повинен поступити так, як наш комітет в Пітсбурґу, котрий стояв кріпко на сторожі при входових дверях до галі і вилучував зпоміж доброго народу заражених, які силкувалися увійти до вічевої галі і розбити віче. Однак не діждались! Віче відбулося надспodівано гарно.

Поважані Родимці! Я відношуся до Вас, а головно до наших братств, сестриць і товариств, з отсею горячою просьбою: Не жалуйте по кілька долярів, а висилайте чим скорше меморіяли з протестами до Вашінґтону. Ратуймо нашу поневолену батьківщину, Галичину, з того клятого звірського ярма пажерливого Ляха! Браття! Не спім, а спішім, поки час! Хто лише чується сином України, не повинен відвертати свого лиця від такої горячої і наглої справи. Там Лях мордує, вбиває і нищить, що нам найдорозше, а ми тут байдужно собі живемо. Берімся до праці, поки час, бо нам тяжко колись прийдеться відповідати за наше недбальство.

Т. Чемерис, секр. У. Н. К.

—o—

РОМ, Н. Й.

Під розвагу всім українським громадянам.

Хвальна Редакціє! Я, Українець з брідського повіту в Галичині, пишу до Вас отсих пару слів і прошу подати їх до ґазети народови, щоби кожде братство зробило мітінґ і кожда партія зробила просьбу до президента Гардінґа, щоби він нам трохи поміг, аби видерти нашу Галичину з польських рук. Я отримав з краю від свого брата лист, в котрім він мені пише, що Поляки всіх Українців без милосердя рабують, а притім хочуть нас до тла винищити. Вони всюди голосять і пишуть: „Нам тшеба вибіць і видусіць русінуф, те азіяцке племє".

Чи, чуючи або читаючи такі жорстокі слова ляцьких наїзників на нашу землю, ми тут будемо сидіти тихо й бездільно? Ні! Кожда українська людина дасть свій останний цент на боротьбу з Ляхами. Бо хто за своє не дбає, то бодай не дочекав жити ані одну годину! Ми-ж прецінь живі люди, маємо серце в грудях, тож мусимо складати обильні жертви на ратунок свого рідного краю і на підмогу тим щирим людям, котрі для нашого краю працюють, тратячи свій час і здоровлє для народного добра.

Яцко Антохів.

—o—

БРУКЛИН, Н. Й.

Що ми будемо робити в День Независимости?

Як відомо, день 4-го липня святкується тут величаво, яко день независимости Злучених Держав Америки. Мені прийшло на думку питаннє: Що ми, Українці в Америці, будемо робити в той великий святочний день?

На се питаннє я маю таку відповідь: Ми мусимо відсвяткувати День Независимости Злучених Держав так, аби з того вийшов як найбільший хосен для нашої поневоленої вітчини, безталанної Неньки України.

Я пропоную, щоби в кождій українській громаді завязався як найскорше відповідний комітет (коли такого комітету ще доси нема), котрий обдумає і підготує як слід усе те, що буде потрібне, аби в день 4-го липня зібрати як найбільше гроша на підмогу нашому старому краєви. В кождій місцевости треба для української справи зробити всьо, що тільки можливе, отже: віче, загальні спільні наради, ухваленнє відповідних резолюцій, познакомленнє чужинців (особливо Американців) з нашою слушною справою, висилка письм і телеґрам до верховодячих політичних кругів, збірка гроший на ратунок загибаючих Українців у старім краю і т. п. Коли ми в день святковання независимости нашої нової вітчини не зробимо щонебудь для своєї старої вітчини, якій також належиться повна независимість, то ми не варта звати себе людьми! Як розпучливий крик і стогін наших рідних братів зза моря не має до наших сердець приступу, то ліпше нам зробити завчасу так, як зробив Юда Іскаріотський — повіситися на сухій гиляці! Чим буде меньше недолюдків між нашим народом, тим скорше воскресне Україна і „помоляться на волі невольничі діти".

Моя гадка є, що всі наші запомогові орґанізації повинні з нагоди „Четвертого Джулая" видати до всіх своїх членів горячий поклик в справі ратовання старого краю. Ми не сміємо оправдувати своєї байдужности й безсердечности тяжкими часами, безробіттєм, бо се безробіттє — се ще рай у порівнанню з тими злиднями, які переживають наші заморські браття і сестри. Невжеж ми, що самі втікали сюди від біди і горя, не розуміємо того страшного положення, в якім опинилася наша нещасна Галичина? Невжеж ми справді тут посліпли, поглухли і поніміли? Ну, і як же нам тепер вертатися до старого краю? Як подивитися добрим людям в очи?

Люди! Схаменімся, бо тяжка кара божа спаде на нас і на діти наші!

І. К.,
член 22-го відділу У. Н. Союза.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЮРОВА НІЧ.

Спить висока Чорногора, найстарша дочка Карпатів, і дрімає бір широкий, мов старезний дідуган.

І ніхто не заколотить їх глибокого спокою, лиш хиба орел крилатий над скалою злопотить.

Але нині вам не можна, мої бори, спать спокійно, бо в о півночі заграють Довбушеві леґіні.

Та не так усі опришки, як один товариш їх, Юра з Жабя затрембітить, бо його настала ніч.

Стій! Чи чуєш Чорногоро? Вже заграв хтось на тримбіті, з над Яремча — видопаду йде той голос аж до зір.

Юра встав! Бо рік від року він у Довбуша старого жде лише свойого свята, щоб поглянути на світ.

Щоб почути від „пленети"*), що нового сталось в горах, що Гуцули порабляють, весь український народ...

Чуєш — лісом зашуміло на звучний трембіти голос, все „нечисте" до комори Довбуша поспішно йде.

І зійшлися. — Добрий вечір!

— Кому добрий — гу, гу, гу, — але нам, завзятий Юро, добре дався він в знаки!

— І не знаєш ти пощади, на трембіті грай та грай, миж з важкими тягарами з долів аж сюди ішли.

— З тягарами? — Ще й питаєш? знаєш добре, що не легко муки народа цілого нести на своїх плечах!

— Гей, нещасна нам година, відколи закляв нас Довбуш, щоб з народу нести муки в твоє свято аж сюди.

— Вам ще кривда? Будьте добрі, що не в камінь замінив вас, а казав на Юра — свято нести з народу вістки!

— Добре, добре! Ми ослушні, слухай, що тобі розкажем, і гляди, що тут скидаєм перед Довбуша з плечий.

— Ось війна і море крови, за народ проляте рідний — то неволя — каже перший і на землю камінь — мов скалу, гу-гуп.

— Ось полон, табор ворожий, холод, голод, тиф, холера — каже другий і колоду перед Юру положив.

— Ось нещасне; скитання, сльози, плач, сирітські болі — каже третий і під ноги кусень леду опустив.

— Ось арешти і знущання, розстріл, шибениць склепіння, — рік четвертий і на лід той вязку терня умістив.

— Гей, ождіте! Забогато тої муки, того болю! Важко стар застогне Довбуш, як побачить те усе.

Чиж не маєте і добрих з нашого народу вістий, лиш самі нещастя, муки і неволю навісну?

— Є! Пожди — озвався перший, — і кращії новини, та вони слабі, за кволі, щоб неволю скасувать...

Ось, тут маєш справедливість, дар усіх народів світа, що народ наш обіцяли від неволі зберегти!

Так сказав і перед Юру щось малесеньке зложив, ніби зерно те пшеничне, та не більше, далебі!

— Ось, візьми, „гаразд народа", що тепер у нас панує — каже другий і тюремні крати вийняв з під поли!

— Ось, гляди — то наша воля — каже третий і на крати клітку положив залізну, бився в ній крильми орел...

— Ось тобі народнє право, що дають нам „паничі" — рік четвертий і нагайку перед Юрою шпурнув.

І зітхнув Леґінь свобідний, аж стряслися чорні бори, аж з дерев упало листя і здрігнулася скала.

— Брешете, як пси, ви кляті, все, що ви тут наплели! Хочете, щоб двоше спали Довбушеві леґіні?

Кажу вам, признайтесь зараз, щ є доброго у вас, бо як стій старий вас Довбуш в кремінь — камінь замінить!...

Заворушилось „нечисте" — зі страху дрижати стало — і по хвилі каже перший, виступаючи вперед.

— Не карай нас, ми хотіли свою кривду відімстити, затаїти перед вами те добро, щоб ви ще довше спали у глибокім сні...

— Та пропало, годі довше вістку добрую таїти, як для вас засяє сонце, Довбуш подарує й нам.

Ось тобі народнє серце, що ховає заповіт тих, що впали за свободу—що стремить до свободи;

в ньому, бачиш, сильна віра й правда вічная живе, що поможе лушне право для невольника здобуть;

в ньому смілість і відвага і завзяття те горить, що спалить ворожу злобу і неволю вкоротить!

— Так сказав — і жар-полумя із рога у діл пустив, — і огень зайнявсь великий, що стопив той лід у мить;

і спалив колюче терне, спопелив важку колоду, ще лиш камінь той ґранітний, ще неволя лише стоїть.

— Гейже! Довбуше, ватажку, недалеко вже та днина що з комори ми поїдемо в гості в рідну Коломию.

Глянь, горить народнє серце, і палить важку неволю, ще хвилина й камінюку ґранітову розсадить.

І тоді засяє сонце у печеру каляну і загріє Україну і розібе чорну ніч.

Ой, гори-ж, гори-ж відваго, та палайте всі серця, бо в огні лише сердешнім Україна воскресла!

— І пропало все під землю, що жило тут лиш хвилину, розлетілися по світі лісовії посланці, щоб на друге Юра-свято перед Довбуша вернут.

І пішли в народ збирати ще сильніщий жар-огень; як згорить до крихти камінь, прийде нам свободи день...

Ю. Ш.

*) „Пленета" по віруванню Гуцулів, усяке „нечисте", чародійне, відьомське, що робить людям богато пакости але іноді і в пригоді стає. Довбуш мав „пленету" закляти, служити йому.

ПРЯМО ДО ОДЕССИ

І ДРУГИХ УКРАЇНСЬКИХ МІСТ.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПАРОПЛАВ "ACROPOLIS" ВІДІЙДЕ З НЮ ЙОРКУ, PIER 5 В ГОБОКЕН (UNITED STATES ARMY TRANSPORT PIERS)

Третої кляси тикет до Одеси — і $5.00 такса. **$175.**

В СЕРЕДУ, 30. ЧЕРВНЯ О ГОДИНІ 2-ІЙ ПОПОЛУДНИ ПРЯМО ДО ОДЕССИ

Корабель „Акрополіс" є всім звісний і був на службі United States Army Transport, плаваючи між портами Злучених Держав і Філіпінами, Китаєм, Далеким Сходом, Францією і до краів Середного Моря.

Корабель „Акрополіс" був грунтовно перебудований, до його вигід додано ще около 100 вигідних фронтових кабін з горячою і зимною водою, уладжених в найновійшім стилю і відповідних для поодиноких пасажирів як і для родин. Сей корабель має лише одну клясу для всіх, а кабіни, кімнати їдальні, концертові галі, гімнастичні, бібліотечні, кімнату для курців і т. д. зістали перероблені після найновійших плянів.

Найбільше компетентні архітекти давали свої поради при робленю плянів для вигідного уладження третої кляси стіреджу, і ми сміло заявляємо, що ми не щадили коштів і трудів для уліпшення сих кватир. Вони є добре провітрювані електричними приладами з верху покладів, передаючи все свіжий воздух до стіреджових кватир. Спеціяльна галя для їди зістала побудована поза фронтовим покладом а також уладжено галю на переді головного покладу, що уважаємо за найпримінитшу часть в трансатлянтійських великих кораблях. Сі дві галі займають 40.000 кв. стіп і кождий може оцінити наші старання для вигоди пасажирів. Кромі сего пороблено ще і другі вигоди в стіреджу уладженнем барберні, водяних присків з горячою і зимною водою, а в шпитальнім відділі є норски і лікарі офіцери.

Для розривки пасажирів находяться пяна і всякі музичні інструменти. Рухомі образи і описи подій на суші в часі подорожи виставляються кождого дня. Гарний кіоск солодких напоїв і тісточок для вигоди смакошів. Куховарський відділ є знаменито зарядженний і має найліпших кухарів.

В Піреус, Константинополи і Констанци, маємо від давна свої офіси а всі пасажири приїзджаючі сюди найдуть тут добру опіку від наших клерків, які займуться Вашими пакунками і полагодять всі справи цлових вимог, а також займуться Вами при Вашім відїзді в дальшу дорогу.

Ми також понесемо кошти і будемо висилати безплатно з корабля бездротні телеграми перед причаленнем до порту до Ваших родин і знакомих повідомлення про день приїзду корабля зі сходу і на захід.

American Black Sea Line

21-24 STATE STREET, NEW YORK CITY.

Telephone Bowlinggreen 5520.

З БОЛЬШЕВИЦЬКОГО РАЮ.

„Український Вістник" з 8. мая подає такого листа з просьбою о поміщенне:

„Прибув в рідний край 25. марта с. р. Поїздка була дуже цікава і прикра, так, що коли ми приїхали під руську границю на Острів (се 400 верств від Пскова), нас зустріли большевицькі представники і перш за все сказали: „Товариші! суворо забороняється в Росію вводити чужоземну валюту і хто з Вас має американські гроші, мусить змінити на руські — совітські". І вимінили нам доляри по 1500 совітських рублів, а коли ми приїхали в Петроград, то довідались, що за один доляр дають 30.000! Коли ми виїзджали з Америки то „Русский Голос" писав, що Петроград проживає без грошей і що строять нову підземну електричну зелізницю в Москву. Ніколи нічому не вірте, поки своїми очима не побачите! Коли ми ще були на границі, то побачили, що се неправда і що всі тут злодії та розбишаки. Всі ними невдоволені, навіть робітники і селяни. Народ ходить як божевільний. Шкіл ніденіяких нема.

Ціни в Росії ось такі: фунт сала коштує 30.000, хліб 9000, коробка сірників 2000, голка 3000, коробка махорки (тютюну) 3000, фунт мила 15.000, а така наприміp шинка не оцінима на совітські гроші. До виїзду з Петрограду сиділи 10 діб.

Поїзди йдуть від стації до стації 3, 4 до 5 днів. Скрізь все понищено, порозбивано, народ ходить без роботи, ніхто навіть не згоджується робити у них. У господарів позабирали коні, корови і одяг, скрізь господарства стоять пусті. Народ на се згоджується і не згодиться, то за се вбивають бідних селян до послідного.

Подумайте і зверніть увагу і перестаньте співчувати тому, що робиться в Росії. Армія ходить гола і боса, і сама не знає чого хоче. По дорозі на станції Жмеринка розбили нам скрині і все позабирали. Се при народній владі так роблять і пожалуватись нема кому, бо всі злодії. Совітських грошей народ не хоче, а грішми старинни руководиться. Я продав останні черевики по дорозі, щоби заплатити за багажі і ледви живий дістався до дому."

П. К.

U.S.MAIL STEAMSHIP COMPANY, INC.

ВІДІЗДЕ З НЮ ЙОРКУ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ ПРЯМО ДО БРЕМЕН І ҐДАНЬСКА

SUSQUEHANNA ....8. ЧЕРВНЯ, 23. ЛИПНЯ і 7. ВЕРЕСНЯ
POTOMAC (ex-Antigone) 15. ЧЕРВНЯ, 28. ЛИПНЯ і 14 ВЕРЕСНЯ
HUDSON...............13. ЛИПНЯ, 30. СЕРПНЯ і 15. ЖОВТНЯ

ПРЯДО ДО CHERBOURG і BREMEN

Поспішні і найбільші кораблі під американською фляґою.

AMERICA ....22. ЧЕРВНЯ, 23. ЛИПНЯ і 24. СЕРПНЯ
GEORGE WASHINGTON 30. ЛИПНЯ, 27. СЕРПНЯ і 24 ВЕРЕСНЯ

Голоситись до: Passenger Dept.: 45 Broadway, New York City, або місцевих агентів.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА—СЕ СИЛА. — ПИЩІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ГРЕНД СТР., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

УКРАЇНЦІ!

Їдучи до старого краю у нас дістанете каюти до спаня на найбільших експресових кораблях, котрі йдуть без пересідання до ГАМБУРҐА, БРЕМЕН і АНТВЕРПІ.

ДО ГАМБУРҐА:		ДО БРЕМЕН:	
Червень 2	Імператор	Червень 8	Сускеганна
Червень 4	Оропеса	Червень 15	Антігоне
Червень 14	Аквітанія	Липень 5	Сускеганна
Червень 8	Ордуна	ДО АНТВЕРПІ:	
Червень 23	Мавнт Клей	Червень 11	Лапланд
		Червень 18	Фінланд

ШИФКАРТА З ТІКЕТОМ КОЛІЙОВИМ З НЮ ЙОРКУ ЧЕРЕЗ АНТВЕРПІ ДО ЛЬВОВА $108.40
ПАШПОРТИ ВИРОБЛЯЄМО ЛИСТОВНО В КІЛЬКОХ ДНЯХ.
СПЕІЯЛЬНІ КАБІНИ ДЛЯ РОДИН.
НЕ ПОТРЕБУЄТЕ МІНЯТИ ГРОШІ: КУФРИ АСЕКУРУЄМО ВІД ВИПАДКІВ АЖ ДО ВАШОЇ МІСЦЕВОСТИ.
ПОСИЛАЄМО ГРОШІ ДО КРАЮ ПО ДЕННІМ КУРСІ З ПОВНОЮ ҐАРАНТІЄЮ.

По всі інформації звертайтесь листовно або приходіть самі до:

MORRIS ENGEL, BANKER,
129 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y.

Г. КУНАШЕВСЬКИЙ

ПРЕДСТАВИТЕЛЬ всіх Корабельних Ліній

Спродаж шифкарт до краю і з краю до АМЕРИКИ

— через —

АНТВЕРПЕН, БРЕМЕН, ГАМБУРГ, ҐДАНЬСК, ТРІЄСТ,

і всі другі порти, на найліпших і вигідніййших кораблях

ОПІКУЄСЬ вся срічі на стації аж до відплиму корабля. — Чековане Багажів.

ОСОБЛИВША опіка РОДИН...

ВИСИЛКА і виміна гроший по курсі ДЕННІМ.

(Не змушуєсь нікого до виміни тихже при відїзді.)

ПОВНЕ ВДОВОЛЕНЄ. — ПО ВСІ ІНФОРМАЦІЇ ВЗГЛЯДОМ ВІДЇЗДУ ЯК І СПРОВАДЖЕННЯ ДО АМЕРИКИ, УДАЙТЕСЬ ОСОБИСТО ЧИ ЛИСТОВНО ДО ЗНАНОЇ ДОВГІ ЛІТА ФІРМИ, НА АДРЕС:

G. KUNASHEVSKY,
179 EAST 3RD STREET, NEW YORK, N. Y.

ПОДРІБНИЙ ВИСЛІД ГОЛОСОВАННЯ

членів У. Н. Союза через референдум в справі видання календаря на рік 1922-гий.

Відділ	За	проти	Не голосувало	Разом членів
1.	—	—	178	178
2.	54	—	—	54
3.	—	34	—	34
4.	16	—	22	38
5.	15	24	2	41
6.	15	—	5	20
7.	35	—	47	82
8.	16	—	—	16
9.	27	8	24	59
10.	4	52	23	79
11.	2	—	—	2
12.	50	—	—	50
13.	—	—	25	25
14.	32	—	1	33
15.	17	—	5	22
16.	24	—	—	24
17.	19	—	—	19
18.	—	72	—	72
19.	6	—	1	7
20.	69	—	2	71
21.	—	14	—	14
22.	26	—	7	33
23.	1	8	6	15
24.	6	35	5	46
25.	14	—	—	14
26.	5	5	—	10
27.	—	44	7	51
28.	74	—	—	74
29.	52	7	—	59
30.	20	—	1	21
31.	7	—	—	7
32.	—	—	19	19
33.	8	21	—	29
34.	—	38	8	46
35.	—	—	18	18
36.	—	—	41	41
37.	15	3	7	25
38.	40	—	80	120
39.	14	—	8	22
40.	9	2	—	14
41.	—	—	26	26
42.	—	55	1	56
43.	7	—	—	7
44.	41	—	—	41
45.	21	—	45	66
46.	—	—	17	17
47.	15	—	1	16
48.	10	—	38	48
49.	9	—	—	9
50.	10	—	3	13
51.	15	—	11	26
52.	9	—	—	9
53.	5	1	17	23
54.	13	—	—	13
55.	—	31	—	31
56.	4	31	—	35
57.	35	—	4	39
58.	15	—	13	28
59.	31	—	—	31
60.	2	4	—	6
61.	42	—	—	42
62.	1	20	30	51
63.	146	—	—	146
64.	5	24	1	30
65.	87	—	—	87
66.	36	—	—	36
67.	—	—	36	36
68.	12	—	6	18
69.	1	17	42	60
70.	139	—	—	139
71.	—	—	12	12
72.	10	1	18	29
73.	7	9	—	16
74.	9	—	—	9
75.	35	—	—	35
76.	4	20	88	112
77.	—	30	—	30
78.	79	—	—	79
79.	5	—	—	5
80.	20	3	2	25
81.	24	18	22	64
82.	—	16	—	16
83.	9	8	36	53
84.	—	—	10	10
85.	37	14	10	61
86.	25	—	19	44
87.	24	1	16	41
88.	8	2	—	10
89.	9	—	3	12
90.	36	—	—	36
91.	100	—	—	100
92.	9	—	—	9
93.	4	7	5	16
94.	—	29	—	29
95.	21	2	1	24
96.	91	—	—	91
98.	18	20	17	55
99.	42	2	30	74
100.	—	30	—	30
101.	22	9	—	31
102.	97	—	26	123
103.	20	—	10	30
104.	4	29	62	95
105.	40	—	21	61
106.	53	—	30	83
107.	—	—	21	21
108.	—	43	—	43
109.	70	—	—	70
110.	16	—	—	16
111.	13	—	—	13
112.	89	—	18	107
113.	27	—	14	41
114.	28	—	—	28
115.	12	—	—	12
116.	9	—	—	9
117.	43	—	—	43
118.	15	6	17	38
119.	15	5	—	20
120.	62	—	—	62
121.	2	12	22	36
122.	10	—	—	10
123.	15	—	6	21
124.	20	—	9	29
125.	—	—	14	14
127.	—	41	—	41
128.	12	8	—	20
129.	10	—	—	10
130.	95	2	—	97
131.	4	10	15	29
132.	25	15	20	60
133.	1	63	24	88
134.	3	18	1	22
135.	19	6	66	91
136.	10	16	41	67
137.	6	13	17	36
138.	—	21	—	21
139.	12	5	—	17
140.	13	9	—	22
141.	9	—	—	9
142.	9	20	29	58
143.	25	—	6	31
144.	4	7	26	37
145.	16	—	2	18
146.	37	—	—	37
147.	6	19	68	93
148.	—	8	—	8
149.	32	—	—	32
150.	8	—	—	8
151.	5	40	4	49
152.	15	—	—	15
153.	9	—	—	9
154.	22	4	—	26
155.	145	—	—	145
156.	15	—	10	25
157.	19	—	1	20
158.	8	—	—	8
159.	15	6	—	21
160.	25	20	9	54
161.	1	19	10	30
162.	13	1	6	20
163.	1	11	16	28
164.	24	—	5	29
165.	38	—	50	88
166.	9	10	—	19
167.	10	—	1	11
168.	26	12	56	94
169.	10	—	6	16
170.	3	14	95	112
171.	16	—	8	24
172.	26	—	—	26
173.	—	—	13	13
174.	24	—	2	26
175.	19	—	31	50
176.	11	—	5	16
177.	—	10	—	10
178.	—	—	10	10
179.	107	—	—	107
180.	6	—	—	6
181.	25	—	21	46
182.	5	7	20	32
193.	—	16	2	18
184.	10	—	—	10
185.	15	—	—	15
186.	—	40	—	40
187.	14	—	6	20
188.	6	—	—	6
189.	—	—	10	10
190.	10	—	—	10
191.	—	—	22	22
192.	12	5	—	17
193.	11	2	48	61
194.	—	6	—	6
195.	11	—	13	24
196.	20	3	4	27
197.	10	—	5	15
198.	19	—	—	19
199.	11	—	—	11
200.	—	52	—	52
202.	13	—	—	13
203.	15	1	17	33
205.	9	—	—	9
206.	68	—	18	86
207.	12	4	3	19
208.	12	—	—	12
209.	39	—	39	78
210.	15	—	7	22
211.	—	33	5	38
212.	—	—	11	11
213.	80	—	32	112
214.	13	2	5	20
215.	5	10	6	21
216.	—	—	22	22
217.	130	—	—	130
218.	9	11	76	96
219.	7	4	7	18
220.	41	15	—	56
221.	—	—	134	134
222.	13	—	—	13
223.	—	74	—	74
224.	—	9	—	9
225.	10	—	1	11
226.	—	13	—	13
227.	22	—	—	22
228.	—	—	26	26
229.	49	10	26	85
230.	19	9	45	73
231.	16	—	—	16
232.	7	3	2	12
233.	15	2	18	35
234.	22	3	64	89
235.	31	—	12	43
236.	17	—	—	17
237.	35	4	32	71
239.	10	38	36	84
240.	11	—	—	11
241.	11	2	17	30
242.	14	—	—	14
243.	30	7	1	38
244.	—	—	13	13
245.	45	—	12	57
246.	14	—	3	17
247.	69	1	48	118
248.	8	8	20	36
249.	20	—	—	20
251.	32	—	—	32
254.	49	—	5	54
255.	10	7	23	40
256.	9	—	—	9
258.	8	1	10	19
259.	83	—	1	84
262.	4	6	—	10
263.	—	—	12	12
270.	72	1	25	98
273.	22	—	—	22
274.	9	7	40	56
276.	120	—	29	149
277.	17	—	—	17
278.	28	—	—	28
282.	38	—	8	46
283.	4	46	—	50
286.	24	—	3	27
288.	4	35	7	46
290.	6	12	—	18
291.	—	12	—	12
292.	—	52	1	53
295.	22	1	34	57
296.	48	—	10	58
300.	89	78	—	167
301.	24	1	50	75
303.	7	—	—	7
308.	61	—	—	61
314.	5	—	—	5
315.	6	—	—	6
316.	103	—	—	103
317.	—	36	—	36
318.	11	9	7	27
320.	5	15	1	21
321.	—	28	12	40
323.	4	31	—	35
324.	17	—	26	43
326.	4	49	—	53
330.	68	—	—	68
332.	23	—	3	26
336.	—	—	85	85
338.	21	—	104	125
339.	33	—	6	39
341.	7	8	31	46
342.	11	7	37	55
344.	—	—	11	11
347.	16	—	—	16
350.	31	—	11	42
351.	—	—	17	17
354.	21	—	7	28
355.	21	—	—	21
357.	3	9	3	15
363.	18	—	19	37
364.	10	—	27	37
365.	21	—	7	28
367.	6	34	—	40
369.	30	15	—	45
370.	60	—	4	64
371.	18	17	—	35
373.	11	8	—	19
379.	38	—	2	40
380.	9	3	3	15
381.	9	—	—	9
384.	7	30	29	66
385.	30	3	4	37
388.	5	43	15	63
391.	10	2	—	12
393.	—	18	2	20
396.	5	13	21	39
400.	7	15	—	22
401.	5	4	5	14
402.	7	—	—	7
Разом	6330	2344	3711	12385

Після висше проголошеного висліду референдум, **ухвалено** видати календар на рік 1922 по ціні 30 центів для членів У. Н. Союза.

Іван Каштанюк, гол. рек. секр.

Пашпорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найтанше полагоджує Канцелярія Нотаріяльна. 28псп

T. J. HRYCEY CO.,
329 S. 4th St.,
PHILADELPHIA, PA.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ФАРМИ!

ФАРМИ! Українці, если хто з Вас хоче купити фарму в околиці фабричного міста, прошу написати до мене і подати як велику фарму Ви хотіли6 купити. Я не є аґентом. Хто до мене приїде, то покажу Вам де маю сі фарми на продаж. Пишіть до: WASYL BOJKO, 143 Mill St., Rome, N. Y. 28-30

ФАРМА НА ПРОДАЖ.

Вдова спродасть 106 акрову фарму з добрими будинками, ґрунт в добрім положенню; 60 акрів орної землі, 30 акрів грубого ліса, котрий придатний на матеріял, вартости $2000; решта пасовиско. Фарма обсіяна; є 5 коров, 3 ялівки, 2 телят, 3 безроги, 2 коні і лошак; є і знаряди рільничі. Ціна за все разом $4.800.00, вплати потрібно $2,300.00, решта довгу на сплати річні по $100 і 5% процент. По близші пояснення пишіть або приїдьте до: 30-3

А. КОЗАКЕВИЧ,
Box 168, Oswego Co., Parish, N. Y.

РІЖНОРОДНІ ФАРМИ В НЮ ЙОРКУ, НЮ ДЖЕРЗИ І ОКОЛИЦИ.

1) Фарма 85 акрів, дім на 8 кімнат, 5 коров, 2 коні, кури, машинерія. Ціна $3.000.00, готівкою $1.000.00.

2) Фарма 95 акрів, дім на 12 кімнат, 16 коров, 3 коні, кури, машинерія, стодола і другі забудовання. — Ціна $6.500.00, готівкою $2.000.00.

3) Фарма 385 акрів, 2 доми, стодола, лоти на другі будинки, 35 коров, 5 коний, свині, кури, качки, гуси, машинерія. Ціна $12.000.00, готівкою $5.000.00.

В справі повисших і других фарм прошу голоситись особисто:

Mr. NATHAN BAKST,
28 Canal Street, New York, N. Y.
Tel. Orchard 3125.
На листи не відповідаємо.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ БЛИЗЬКО ВЕЛИКИХ МІСТ.

154 акрів, новий дім, камінні барни, до фарми властитель віддає 30 штук худоби, 45 овець, 200 курий, автомобіль. Ціна $7.500, часть готівкою. — **Фарма 190 акрів,** на 12 кімнат дім, 2 стайні, 12 коров, 3 коні, 150 курий, всякі знаряди і машини фармерські. Ціна $4500, на легкі сплати. Є ще і другі ріжнородні фарми на продаж, приступні для кождого купця. Голоситись до: 118—

S. M. KAPLAN,
276 Grand St., New York, N. Y.

QUAKERTOWN, PA.

ПОЗІР БРАТЯ УКРАЇНЦІ!

Купуйте фарми там, де є богато українських людий і котрим добре поводиться. Сі фарми находяться близько великих міст як Філядельфія, Алентавн і инші міста і місточка. Можна всьо добре спродати за добру ціну, фарма 70 акрова при добрій дорозі, близько міста, 10 мінут ходу до школи; дім з 9 кімнат, в добрім стані, велика стодола і инші добрі будинки. Річка плине через фарму, красний сад і 10 акрів грубого ліса. 60 акрів засіяно і обсаджено. Ціна за сю користну фарму $5.500, вплати $2.500. Спішіться братя, бо ся фарма варта ті гроші. Всі будинки в добрім стані, а земля дуже добра. Пишіть на одресу:

JOSEPH MOZYNSKI,
826 W. Broad St., Quakertown, Pa.
22,5,7,9,30

ФАРМИ НА ПРОДАЖ!

1) 60 акрів, 10 коров, 25 свиней, 2 коні, 100 курий, дім на 8 кімнат. Ціна $4.500. — 2) Фарма 10 акрів, дім на 8 кімнат, 100 курий; ціна $2.300. Подорож $2.50. На обі фарми половину готівкою. Фарми є в стейті Конектікут. Голоситись до: ORZECHOWSKI, Room 10, 195 Allen Street, New York, N. Y. 29-30

ФАРМИ НА ПРОДАЖ в Ню Джерзи і других стейтах.

Фарма 75 акрів, дім з 6 кімнат, 3 корови, 1 кінь, 50 курий, качки, гуси, вози і машини, 1 миля до міста. Ціна $2,100, готівкою $900.

Фарма 130 акрів, дім з 8 кімнат, 14 коров, 1 бик, 5 ялівок, 3 коні, 200 курий, 4 свині; торгує за молоко $400 на місяць; 1 миля до міста. Ціна $7,000, готівкою $3,000. Пишіть або приходіть до своїх аґентів. 29-30

PISARKO & POKUTNY,
406 E. 5th St., New York, N. Y.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Nuga-Tone

ЗМІЦНЯЄ І УСТАЛЮЄ НЕРВИ, СПРАВЛЯЄ КРОВ І ТВОРИТЬ ПОВНУ СИЛУ У МУЩИН І ЖЕНЩИН.

Міць нервів підтримує органи тіла і будить їх до повного активного життя. Nuga-Tone має фосфор для нервів і органічне зелізо для крови. Він складається з вісьмох лічничих складників, будуючих здоровлє, і тому поручають сей лік найліпші лікарі.

Уживаючи знаменитої медицини Nuga-Tone можна в дуже короткому часі вилічити: болі жолудка, гази, вітри,запір, розлюзненнє, біль голови, слабі нирки, слабости черева, нездоровий віддих, блідий язик, воніти, гикавка, корчі і инші подібні хвороти. Nuga-Tone справить апетит, збільшить вашу вагу, дасть здоровий сон і вчинить з вас нового чоловіка. Nuga-Tone кормить і зміцняє життеві органи, дає силу мущинам а красу і здоровлє женщинам. Тисячі людий уживає сего ліку з повним признанием. Витніть отсю оголоску, ідіть в аптику по фляшочку Nuga-Tone. Єсли отсей лік заведе Вас, зверніть його другсторникови і жадайте звороту гроший. Коли не годні дістати сей лік у свого другсторника, зашліть нам $1.00 а дістанете згадане лічниче средство з повною запорукою. 60п—

Druggist: You can get Nuga-Tone from your jobber or from the National Laboratory, 539 So. Dearborn St., Chicago. Guaranteed. Retail price $1.00.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

(В сій рубриці містимо оголошення театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довших поклинів).

Ціна одної стрічки 10 центів.

NEW YORK, N. Y.

Українські Музичні Товариства: **ім. О. Нижанковського в Джерзи Сіти,** й **ім. М. Лисенка в Нюарку,** устроюють **ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ І БАЛЬ в суботу, дня 11. червня 1921 р.** в салі Українського Народного Дому, 217-219 E. 6-та улиця в Ню Йорку. Початок точно о год. 8-ій вечером. Вступ 75 цнт.

Родимці! Прийдіть ґромадно на заповідженний висше концерт і баль, та тим способом дайте охочим людям спромогу розвивати сі два музичні товариства. 30,2,4

Позаяк за спеціяльним дозволом галя балева може бути ужита до 2-ої години в ночи, присутні гості будуть мати вельми добру нагоду погуляти весело при звуках звісної, милої і великої банди зложеної з 40 музикантів, яка певно добре вивяжеться, бо вона остає під школою і управою п. М. Едельмана.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймається. — За оголошення пошукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщенне, за більше разів дається відповідний опуст. Двоpазове оголошенне з 5 стрічок $1.00.

ПОТРІБНО КОРЕСПОНДЕНТА або кореспондентки сейчас. Мусить вміти добре язик український, польський і словацький. Легка праця бюрова, короткі години і добра платня. Голоситись особисто до: COLOMBIA L. P., 243 E. 18th St., Apt. 16 (4th floor), New York City. 30-31

ҐРОСЕРНЯ І БУЧЕРНЯ на продаж, в русско-українській дільници, нове сторове уладженню. Продасть за готівку, добрий бизнес. Причина продажи — слабість. Голоситись до: I. MILCH, 501 Market Street, Newark, N. J. 30

ХТО З АМЕРИКАНСЬКИХ ЖОВНІРІВ ветеранів війни очікує на свій „бонус" а хотівби поради, нехай зголоситься до: W. LESSER, Jr., нотар, 77 Sussex St., Jersey City, N. J. 30

НА ПРОДАЖ ФАРМА 100 АКРІВ, найліпшої землі, новий дім з 12 кімнат, стодоли і другі забудовання; 8 коров, 2 коні, 10 курий, всяка машинерія; одна миля від міста і стації. Ціна $4500, половина готівки. Є ще другі малі і великі фарми недалеко Ню Йорку. Навідайтесь до: MR. ROSEN & GRUNES, 99 E. Broadway, New York City. Пишіть по анґлійськи. 30--

ДИВІТЬ! ЧИТАЙТЕ!

ПОТРІБНО в кождій місцевости одного енерґічного чесного чоловіка. Пятдесять до сто долярів на тиждень і більше. Подайте свій адрес, а не пожалуєте. Адресуйте: M. N. G. CO., 1009 N. Main Ave., Scranton, Pa. 29-31

НА ПРОДАЖ бучерня і ґросерня, в добрій околици, українській і польській; бизнес істнує 36 літ. Спродає з причини родинних трудностий. Голоситися до штору: ALEXANDER KOWALEWSKI, 353 Henderson Street, Jersey City, N. J. 28-30

ОПОВІЩЕННЄ.

Доктор B. STICH, з офісом під ч. 250 SECOND ST., New York City, отсим подає до відома своїм пацієнтам і прихильникам Українцям, що він зовсім подужав із своєї слабости і підняв знова свою лікарську практику. 29-31

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG,
304 — 2nd AVENUE,
(межи 17. а 18. улицею)
NEW YORK, N. Y.
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
Говорить по українськи.
Лічить всі хронічні застарілі недуги мущин і женщин.
Лікарська Порада Даром.
Год. від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. поп.
Dr ZINS.
110 East 16th St. N.Y.
між Irving Pl. & Union Sq.

КРАСА СЕ ЩАСТЄ ЖИТТЯ

Памятайте панни і замужні.

ДАРОМ порадимо усунути з лиця волосє, дзьоби, прищі, веснянки і угри, як придбати густе і лискуче волося на голові, білу шию і руки, повне і круглє погрудє.—Зверніться до нас особисто. Офіс отвертий від 10-ої рано до 8. вечером.

DR. SPARROW, D. e., 180 Ave. C, New York, N. Y.